СИМОНА СТОЕВА

БОРОВИНКОВА НОЩ

ciela

„Всичко онова, което ни сковава в собствени граници, не сме ние. Ние сме, когато станем своята противоположност. Когато се изскубнем от верижката и изненадаме себе си. Ние сме онова, което прави от нас любовта."

из „Лавина" на Блага Димитрова

Only 20 minutes to sleep
But you dream of some epiphany
Just one single glimpse of relief
To make some sense of what you've seen

Taylor Swift – epiphany[1]

[1] „... само двадесет минути за сън,
а ти блениваш някакво прозрение,
един проблясък, моментно облекчение,
дава смисъл на онова, което си съзрял..."

През декември 1994 г. група от 51 туристи поема към хижа „Амбарица“ в Стара планина. Осем от кърджалийската група никога не се връщат. Един издъхва впоследствие. Тази история е вдъхновена от реални събития, но не претендира за документална точност. Някои факти, персонажи и ситуации са художествено пресъздадени или изменени с драматургична цел.

Скъпи читателю,
тази книга посвещавам на теб.

Щом няма за кого или за какво –
продължавай напред заради себе си.

Пролог

СТАРА ПЛАНИНА

Винаги са ме свързвали с началото на живота.

Истината е, че аз съм много по-близка със смъртта.

Вярно, *там* съм от създаването. Раждам реки от недрата си. Пак от тях извайвам пулса на най-миниатюрните същества. Вътре в мен потъват корени на вековни гори, а нагоре от мен летят безгранични птици. Е, да, поръбена съм по краищата, но кое създание не е? Негостоприемните ми зидове са раменете на една неопитна майка.

Студените ми обятия дават живот, но в мига, в който започва, той вече е изтръгнат от мен. Аз съм единствената в природата, която още от раждането отприщва свободата на своите малки. Водата руква и чертае пътя си далеч от изворите. Семената пробиват сред камъчета и песъчинки, търсят живот в тъмнината на глъбините ми. Намират за какво да се захванат, за да се изправят гордо над тревите. Растат бавно. Видоизменят се. Съзерцавам как се превръщат в стволове, в листенца, в храсти, в клони, в цветове. А друг път: в дом, в лобно място, в ориентир, в препятствие или в спасение.

Но винаги са такива, каквито решат да бъдат.

Да си нечие начало е най-нещастното място, на което можеш да бъдеш. То хем е неопитно, хем арогантно си мисли, че знае всичко за живота. Сравнявала съм се с други майки. Виждам как повечето превъзпитават, но на мен не ми е вродено да го правя. А когато си такава майка, началото на някого е и най-самотното място, на което можеш да си, защото нито едно отроче не спира, за да се огледа за онова, което причинява.

Обаче на края си.

Как ме гледат накрая си.

Как ме *усещат* накрая си.

Поклащат се треперливо листенцата момент преди да ги духне вятърът. Цветята унило провесват венчелистчета. Заплакват. Не със сълзи, а с цветове. Дребничките твари под тях ми се молят да отложа сезона на замръзването. Признавам – понякога се обажда нарцистичният ми характер и се наслаждавам на молбите им. Проявявам слабост. Угаждам им. В мига, в който им позволя да правят каквото си поискат, те стават неблагоразумни към мен. Забравят за мен.

Не ми дават друг избор, освен да се затворя в себе си.

Животните хукват да дирят убежища. Укриват се. Някои заспиват. Десетки лягат за един последен път върху гръдта ми. Повивам ги със снежно покривало. Докато те измръзват, аз се стоплям.

Става по-тихо.

В колективната самота на живота, който отнемам, моята изведнъж става по-търпима. Дори обратното – моята е част от множествената. В единство съм. Ако разбирах щастието, щях да кажа: *щастлива съм.*

Светът заспива. Дълбоко, изцяло заспива.

Колко от вас ще могат да се похвалят с късмета да умрат с любимите си?

И изведнъж там, в низината, в голите си нозе, усещам раздвижване.

Прибрала съм всичко в зимата си. Убедена съм, че не съм пропуснала нито едно от децата си. Но някой отново върви. Стъпва бавно и тежко, но с умисъл.

Наясно е, че оставя следи. Не пропуска да забележи, че цялата съм се навлякла със снегове. От върхове до поля. Виждам любопитството, с което ме гледа. Познавам това любопитство. То е същото като на децата ми, хукнали да опознават живота.

Без мен.

Въпреки мен.

Застивам нащрек. Поглеждам заплашително в същия миг, в който съществото отдолу ме пронизва с готовност. Обърквам се. За първи път се чувствам видяна и зачетена, но едновременно с това и незначима.

От вървящия на два крака.

От *човека*.

Разбирам какво предстои и се извисявам по-уверено. Не съм свирепа, не. Както казах, аз съм добра в началото. Няма да го прекърша. Ще блесна, за да го поканя да влезе по-навътре.

Дано по пътя да проумее.

Аз не съм щедра със собствените си деца.

Не може да ме вини, когато съм себе си с чуждите.

Защото и най-студената майчина прегръдка става малко по-топла, когато в нея се вливат дъха и кръвта на децата ѝ.